

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-03-05 Nr. 429-62
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. liepos 10 d. pareiškėjas ir draudikas sudarė kasko draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – draudimo sutartis), kuria Kasko draudimo taisyklių Nr. TTP-20231¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2025 m. rugpjūčio 5 d. iki 2026 m. rugpjūčio 4 d. SIA „Citadele Leasing“ Lietuvos filialo naudai buvo apdraustas automobilis „Tesla Model 3“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – automobilis). Prieš sudarydamas draudimo sutartį pareiškėjas draudikui pateikė automobilio nuotraukas.

2025 m. spalio 13 d. pareiškėjas draudikui pranešė apie įvykį: „Tvarkomoje gatvėje įrenginėjama lietaus kanalizacija, todėl išpjauti asfalte stačiakampio formos gabalai, susiformavo duobės aštriais kraštais. Patamsyje jas sunku pastebėti, prasilenkiant su kita mašina, keleivio pusės abu ratai pataikė į tokią duobę ir deformavo ratlankius, susiformavo aštrūs įkirtimai. Padangos iš pirmo žvilgsnio lyg ir kiaurai neprakirstos, bet klausimas kaip jas pavyks numontuoti per aštrius kraštus“ (toliau – Įvykis).

2025 m. spalio 31 d. draudikas per „Audatex“ sistemą gavo derinti remonto įmonės UAB „Milauta“ parengtą automobilio dešinės pusės priekinės ir galinės padangų ir ratlankių remonto sąmatą, pagal kurią remonto kaina sudarė 2 529,08 Eur su PVM (2 090,15 Eur be PVM). Taip pat draudikui buvo pateiktos automobilio ratų nuotraukos, kuriose užfiksuoti ratlankių apgadinimai. Draudikas informavo remonto įmonę UAB „Milauta“, kad sąmata nesuderinta, nes ratlankių pažeidimai matomi nuotraukose, padarytose prieš draudžiant automobilį, paprašė padangų protektoriaus matavimų ir informavo, kad už sugadintas padangas draudimo išmoka bus apskaičiuota, tik gavus prašomus duomenis.

2025 m. lapkričio 10 d. pareiškėjas kreipėsi į draudiką, prašydamas paaiškinti, kodėl draudikas ratlankių apgadinimą atsisako pripažinti draudžiamuoju įvykiu. Pareiškėjo teigimu, ratlankiams papildomai padaryta žala yra gerokai didesnė nei iki Įvykio buvusi žala. Jo teigimu, iki Įvykio ratlankiai turėjo tik kosmetinių pažeidimų, kurie neturėjo įtakos ratlankio balansavimui ir nekėlė rizikos padangų montavimui. Pareiškėjas nurodė, kad ratlankiai turi susiformavusias naujas galias įdaužas bei aštrius paviršius aplink jas, dėl to padangų montavimas tampa neįmanomas, nes kyla padangos pažeidimo rizika.

2025 m. lapkričio 12 d. draudikas kreipėsi į specializuotą „Tesla“ automobilių servisą UAB „TS Vilnius“, prašydamas pateikti informaciją, ar, įvertinus pridėtas automobilio ratų nuotraukas, padarytas prieš sudarant draudimo sutartį, ratlankiai buvo remontuoti, ir paprašė atsiųsti gamintojo nurodymus. UAB „TS Vilnius“ pateikė draudikui atsakymą, kad, ekspertų vertinimu, atsižvelgiant į gamintojo nurodymus, ratlankiai turėjo būti pakeisti dar prieš apdraudžiant automobilį. 2025 m. lapkričio 14 d. draudikas informavo pareiškėją, kad žala ratlankiams nėra atlyginama, remiantis Taisyklių 130.2 papunkčiu.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, o šis, nustatęs, kad pareiškėjo pretenzija, remiantis

¹ Galioja nuo 2023 m. rugsėjo 1 d.

teisės aktų reikalavimais, turėjo būti adresuota draudikui, persiuntė ją draudikui ir paprašė pateikti motyvuotą rašytinį atsakymą.

2025 m. gruodžio 3 d. draudikas pateikė pareiškėjui išsamų atsakymą, kuriame, be kita ko, paaiškino, kad, atsižvelgiant į tai, kad dar iki automobilio draudimo ratlankiai jau buvo pažeisti taip, kad jų keitimas buvo būtinas, tačiau neatliktas, o įvykus įvykiui, ratlankiai nepatyrė jokios papildomos ar didesnės žalos, kuri būtų padidinusi remonto apimtį ar kainą, akivaizdu, kad pats įvykis nesukėlė jokio papildomo nuostolio, kurį draudikas turėtų atlyginti.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu ir kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą persvarstyti priimtą sprendimą ir atlyginti automobilio ratlankių remonto išlaidas.

Pareiškėjas nurodė, kad, nors, pagal gamintojo rekomendacijas, norint ratlankius remontuoti, juos reiktų keisti, tačiau iki įvykio jie vis dar buvo tinkami saugiai eksploatacijai. Padangos yra pažeistos, o naujų saugiai sumontuoti nepavyks dėl po paskutinio ratlankių apgadavimo naujai susidariusių aštrių briaunų.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepiamas. Jame draudikas pakartojo atsakyme į pareiškėjo pretenziją išdėstytus argumentus ir aplinkybes bei prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti.

Draudikas teigė, kad įvykio metu buvo apgadinti tie patys ratlankiai, kurie, pagal UAB „TS Vilnius“ vertinimą, dar iki sudarant draudimo sutartį buvo taip pažeisti, kad, siekiant atitikti saugos ir kokybės reikalavimus, turėjo būti pakeisti. Pareiškėjo subjektyvus įsitikinimas, jog ratlankiai buvo tinkami saugiai eksploatuoti automobilį ir jų keitimas iki įvykio buvo tik pareiškėjo laisvas pasirinkimas, nepaneigia šio objektyvaus techninio vertinimo. Vadovaujantis Taisyklių 130.2 papunkčiu, draudikas turi teisę iš draudimo išmokos išskaičiuoti nepašalintų ankstesnių sugadinimų remonto išlaidas arba sumažinti draudimo išmoką dėl sugadintų dalių keitimo proporcingai iki įvykio buvusiems sugadinimams. Kadangi tiek iki įvykio, tiek po jo ratlankių pažeidimams pašalinti būtinas tas pats remonto būdas – ratlankių keitimas, laikytina, kad dėl šio įvykio neatsirado papildomų remonto išlaidų, palyginti su tomis, kurios būtų patirtos ir be šio įvykio, todėl draudikas pagrįstai nekompensuoja ratlankių keitimo išlaidų.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio kilusią žalą, dydžio pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal draudimo sutartį draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjui mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio automobilio ratlankiams padarytą žalą.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Šis principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo ją sudaryti, taip pat savarankiškai spręsti dėl jos turinio (sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio

1 dalis).

Šalių sudaryta Kasko sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi suteikiama draudimo apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.²

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo riziką laipsnį.³ Draudimo rūšies taisyklėse taip pat aptariamos draudiko, draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ir nukentėjusio trečiojo asmens teisės ir pareigos, žalos nustatymo tvarka, draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka ir terminai, kitos sutarties vykdymui svarbios nuostatos.

Šių aplinkybių kontekste akcentuotina tai, kad skiriamasis draudikų veiklos požymis yra tai, jog jų veikla susijusi su tam tikra rizika, t. y. draudėjas moka draudimo įmokas, o draudikas rizikuoja, nes perima iš draudėjo pastarojo riziką – nuostolių atsiradimo tikimybę ir tam tikro jų dydžio galimybę. Kasacinis teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad draudimo sutartis yra fiduciarinio pobūdžio – grindžiama šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu. Todėl draudimo sutarties šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti viena kitai visą informaciją, kuri gali būti reikšminga šiai sutarčiai sudaryti bei jos sąlygoms nustatyti ir vykdyti.⁴ Draudimo teisiniuose santykiuose šalių bendradarbiavimo principas yra ypač svarbus.⁵ Šių santykių ypatumai lemia šių santykių dalyvių pareigą ypač glaudžiai kooperotis ir bendradarbiauti, padėti įgyvendinti viena kitai savo teises ir vykdyti pareigas (Civilinio kodekso 6.38 straipsnio 3 dalis). Vykdydamos sutartį, šalys privalo būti visiškai atviros.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas, sudarydamas draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir tvarką, kaip ji apskaičiuojama. Sudarydamas draudimo sutartį, draudikas pasiūlo sąlygas, apibrėžiančias jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

Draudimo sutartyje nurodyta, jog automobilis buvo apdraustas „If super Kasko“ draudimo variantu. Vadovaujantis Taisyklių 22 punktu, draudžiamuoju įvykiu laikomas apdrausto automobilio sunaikinimas, sugadinimas ar praradimas dėl bet kokių atsitikimų, staiga ir netikėtai įvykusių draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu.

Taisyklėse, be kita ko, įtvirtinti atvejai, kada draudimo išmoka draudžiamąjį įvykių atveju gali būti mažinama arba nemokama. Taisyklių 130.2 papunktyje nustatyta, kad draudimo išmoka mažinama arba nemokama, jeigu automobilio dalys buvo sugadintos iki draudžiamąjį įvykių arba turėjo būti pakeistos iki įvykių pagal eismo saugumo reikalavimus. Atsižvelgdamas į ankstesnę žalą, draudikas Taisyklėse įtvirtino teisę iš draudimo išmokos išskačiuoti nepašalintų ankstesnių sugadinimų remonto išlaidas arba sumažinti draudimo išmoką dėl sugadintų dalių keitimo, proporcingai iki įvykių buvusiems sugadinimams (pavyzdžiui, jei automobilio ratlankiai yra nusidėvėję dėl kontakto su keliu ir kitais kelio elementais arba yra kitų kosmetinio pobūdžio pažeidimų ir draudžiamuoju įvykiu jiems papildomai padaryta žala mažesnė arba nevirsija ankstesnės žalos, ratlankių pakeitimo arba remonto išlaidos nekompensuojamos).

Nagrinėjamu atveju tarp šalių nėra ginčo, kad įvykis iš esmės yra draudžiamasis. Pareiškėjas nesutinka su draudiko sprendimu neatlyginti įvykių metu sugadintų automobilio ratlankių keitimo išlaidų. Pareiškėjo įsitikinimu, draudikas nepagrįstai atsisako atlyginti automobilio ratlankiams padarytą žalą, vadovaudamasis Taisyklių 130.2 papunkčiu.

Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad draudikas, siekdamas pagrįsti, jog įvykis

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. lapkričio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-518/2008.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. sausio 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-16/2011.

atitinka Taisyklių 130.2 papunktyje nustatytas sąlygas, dėl kurių draudimo išmoka gali būti mažinama arba nemokama, kreipėsi į specializuotą „Tesla“ servisą UAB „TS Vilnius“, pateikė automobilio ratlankių nuotraukas, gautas iš pareiškėjo, sudarant draudimo sutartį, ir paprašė pateikti informaciją ar, vadovaujantis gamintojo nurodymais, tokio tipo ir būklės (draudimo sutarties sudarymo metu buvusios būklės) ratlankiai turėjo būti remontuojami (ar keičiami).

Draudikas Lietuvos bankui pateikė UAB „TS Vilnius“ 2025 m. lapkričio 12 d. atsakymą, kuriame nurodyta: „Pagal pateiktas nuotraukas informuojame, kad šie ratai priklauso Performance versijos „Tesla“ automobiliui – tai galingiausia šio modelio modifikacija. Mūsų servise tokiems automobiliams atliekami ratų keitimo bei važiuoklės remonto darbai, laikantis „Tesla“ gamintojo standartų. Atlikus vizualinę ratų būklės analizę, nustatyta, kad ratų kantai yra stipriai pažeisti ir praradę savo pradinę formą. Dėl šių pažeidimų atkurti rato kanto struktūrą, laikantis saugumo bei kokybės reikalavimų, yra praktiškai neįmanoma. Pažymime, kad „Tesla“ ratų dažymas galimas tik tuomet, kai nereikalingi virinimo ar glaistymo darbai. Atliekant dažymo darbus, visada rekomenduojame dažyti visus keturis ratus, kad būtų užtikrintas vientisas atspalvis ir išvengta spalvinių skirtumų. Ši išvada yra parengta ir patvirtinta *Tesla Approved Body Shop*. Atsižvelgiant į tai, informuojame, kad už kitų servisų atliekamus darbus, jų taikomą remonto technologiją bei galimus rezultatus neatsakome.“

Taigi, draudiko vertinimu, specializuoto „Tesla“ serviso atstovo paaiškinimas įrodo, kad dar prieš sudarant draudimo sutartį užfiksuoti automobilio dešinės pusės ratlankiai turėjo tokių esminių pažeidimų, dėl kurių ratlankių remontas nėra atliekamas, todėl jie turėjo būti pakeisti.

Siekdamas pagrįsti tokį vertinimą, draudikas papildomai Lietuvos bankui pateikė Ekspertinę pažymą Nr. IFTP0112389 (toliau – Ekspertinė pažyma), kurioje draudiko ekspertas išanalizavo pareiškėjo automobilio nuotraukas, pateiktas prieš sudarant draudimo sutartį, ir atsakė į klausimą, ar automobilio ratlankiai iki sudarant draudimo sutartį buvo remontuoti.

Ekspertinėje pažymoje nurodyta, kad nuotraukose, padarytose prieš sudarant draudimo sutartį, yra matomi šie automobilio dešinės pusės ratlankių sugadinimai: „Dešinės pusės priekinio ir galinio ratlankių kraštai turi esminių, gilių (>1 mm) ratlankio lydinio nugremžimų ir lydinio trūkumų. <...> Tokių ratlankių sugadinimų šalinimas yra galimas tik iš dalies priauginant esamo ratlankio lydinio trūkumą virinimo būdu, vėliau tekinant ratlankio paviršių ir nuimant perteklinį ratlankio lydinio sluoksnį, kuris susiformuoja ratlankio virinimo metu. Toks remonto būdas pažeidžia ratlankio gamintojo numatytą stiprumą bei ratlankio lydinio struktūrą, todėl yra draudžiamas.“

Ekspertinėje pažymoje taip pat nurodyta, kad draudikas papildomai kreipėsi į UAB „Milauta“, kuri yra įgaliota „Tesla“ markės automobilių kėbulų remonto atstovė, ši irgi pateikė analogišką informaciją, kad užfiksuoti ratlankių sugadinimai, kurie egzistavo dar prieš sudarant draudimo sutartį, buvo neremontuoti ir dėl buvusių pažeidimų ratlankiai turėjo būti pakeisti.

Draudiko ekspertas pateikė „Tesla“ gamintojo techninių reikalavimų ratlankių remontui ištrauką, kurioje nurodyta, kad gamintojas nepatvirtina „atnaujintų“ ar chromuotų originalių ratų naudojimo ir draudžia tokius remonto būdus kaip virinimas, įtrūkimų taisymas, tiesinimas ar lenkimas (tiek karštu, tiek šaltu būdu), mechaninis apdirbimas bei chromavimas. Šie procesai gali susilpninti ratlankio konstrukciją ir sukelti staigų gedimą ar transporto priemonės valdymo praradimą, todėl kelia rimtą saugumo riziką. Šių aplinkybių kontekste draudikas papildomai paaiškino, kad neturi galimybės nustatyti, ar yra (ir kiek kainuotų) remonto būdų, neatitinkančių gamintojo nurodymų (pavyzdžiui, ratlankius virinant ar kitaip apdirbant).

Taigi, atsižvelgdamas į nurodytą informaciją, draudiko ekspertas darė išvadą: „Prieš sudarant draudimo sutartį, užfiksuoti automobilio dešinės pusės ratlankiai turėjo esminių pažeidimų, dėl kurių ratlankių remontas nėra galimas, todėl automobilio ratlankiai turėjo būti keičiami dar iki sudarant draudimo sutartį.“

Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodo, kad prieš sudarant draudimo sutartį automobilio ratlankiai turėjo kosmetinių dažų pažeidimų, pabraižymų. Pareiškėjo teigimu, iki įvykio buvę kosmetiniai pažeidimai neeliminuoja draudiko atsakomybės už žalą ratlankiams, padarytą draudžiamojo įvykio metu.

Vertinant šiuos pareiškėjo argumentus, Lietuvos banko nuomone, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo argumentu, kad iki draudimo sutarties sudarymo ratlankių pažeidimai buvo tik kosmetinio pobūdžio. Priešingai – draudikas pateikė tiek specializuoto „Tesla“ serviso atstovo paaiškinimus, tiek Ekspertinę pažymą, kuriuose konstatuota, kad ratlankių pažeidimai, egzistavę iki draudimo sutarties sudarymo, buvo esminiai, dėl to ratlankiai buvo neremontuoti.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje

konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonų dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, taip pat jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą⁶.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad tiek specializuoto „Tesla“ serviso atstovo paaiškinimai, tiek Ekspertinė pažyma buvo parengti vadovaujantis surinktais duomenimis, įskaitant automobilio ratlankių nuotraukas, padarytas iki draudimo sutarties sudarymo ir po įvykio, ekspertinių žinių turinčių specialistų paaiškinimais. Pateikti vertinimai nuosekliai išplaukia iš surinktų duomenų, o pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nesirėmė jokiais objektyviais įrodymais, paneigiančiais draudiko pasitelktų ekspertų konstatuotas aplinkybes.

Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką taip pat laikosi pozicijos, kad draudiko nustatyti automobilio ratlankių pažeidimai, egzistavę iki draudimo sutarties sudarymo, niekaip neįrodo, kad dėl įvykio ratlankiams padaryta žala „neviršija“ ankstesnės. Pareiškėjo nuomone, ratlankius keisti ar eksploatuoti iki įvykio buvo jo, kaip vartotojo, pasirinkimas, tai nesuteikia teisės draudikui atsisakyti atlyginti dėl įvykio atsiradusios naujos žalos ratlankiams.

Lietuvos banko nuomone, su šiais pareiškėjo argumentais sutikti taip pat nėra pagrindo. Kaip minėta, Taisyklių 130.2 papunktyje nurodyta, kad: 1) draudikas turi teisę mažinti draudimo išmoką arba jos nemokėti, jei automobilio dalys buvo sugadintos iki draudžiamąjo įvykio arba turėjo būti pakeistos iki įvykio pagal eismo saugumo reikalavimus; 2) ratlankių pakeitimo arba remonto išlaidos nekompensuojamos, jei automobilio ratlankiai yra nusidėvėję dėl kontakto su keliu ir kitais kelio elementais arba yra kitų kosmetinio pobūdžio pažeidimų ir draudžiamuoju įvykiu jiems papildomai padaryta žala mažesnė arba neviršija ankstesnės žalos.

Pirma, draudiko pateikti išsamūs ekspertinio pobūdžio duomenys patvirtina, kad automobilio ratlankiai iki draudimo sutarties sudarymo jau buvo pažeisti taip, kad, vadovaujantis gamintojo nurodymais, buvo ne remontuoti, o keistini. Antra, nors ir prieš sudarant draudimo sutartį pareiškėjas buvo pateikęs draudikui automobilio nuotraukas, kuriose matomi ratlankių pažeidimai, tačiau tai nereiškia, kad draudikas prisiėmė visišką riziką dėl ateityje sugadintiems ratlankiams kilsiančios žalos apimtys. Kaip minėta, tokius atvejus reguliuoja Taisyklėse įtvirtinta sąlyga dėl iki įvykio buvusių pažeidimų (Taisyklių 130.2 papunktis). Draudikas, draudžiamąjo įvykio atveju vertino faktinę tuo metu egzistavusią ratlankių būklę, atsižvelgė į ankstesnius sugadinimus ir nustatė, kad dėl įvykio automobilio ratlankiams padaryta žala nelaikytina viršijančia iki įvykio egzistavusią žalą, nes iki įvykio ratlankiai jau buvo neremontuoti.

Draudimo įstatymo 91 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad turto draudimo, prie kurio priskiriamas transporto priemonių draudimas, sutartys yra nuostolių draudimo sutartys, pagal kurias draudikas įsipareigoja įvykus draudžiamajam įvykiui išmokėti draudimo išmoką, lygią patirtiems nuostoliams. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pažymėjęs, kad turto draudimo sutarčių atveju draudimo išmokos dydis yra siejamas su nuostoliais, patirtais dėl draudžiamąjo įvykio, o Draudimo įstatymo 105 straipsnyje nustatyta, kad išmokos dydis yra lygus dėl draudžiamąjo įvykio patirtų draudėjo, apdraustojo ar naudos gavėjo nuostolių ir (ar) kitų išlaidų (draudimo intereso) dydžiui, jei šalių susitarimu nenustatyta, kad draudikas privalo atlyginti tik dalį nuostolių (kitų išlaidų)⁷.

Kaip minėta, žala ir ją atlyginantys nuostoliai turi būti apskaičiuoti teisingai, kad nukentėjusiam asmeniui būtų atlyginta visa jo patirta žala, tačiau nukentėjęs asmuo neturi gauti didesnės draudimo išmokos, nei reikia turtui suremontuoti. Antraip nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėtų draudiko sąskaita. Be to, šalys turi būti sąžiningos, vadovautis ekonomiško principu.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes ir Taisyklių 130.2 papunkčio nuostatas, darytina išvada, kad draudikas turėjo teisę mažinti draudimo išmoką arba jos nemokėti už ratlankių keitimą ar remontą. Ekspertiniai duomenys patvirtino, jog ratlankiai iki draudžiamąjo įvykio jau

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-229/2014.

buvo pažeisti taip, kad, pagal gamintojo reikalavimus, buvo neremontuoti ir turėjo būti keičiami, todėl dėl įvykio atsiradusi žala neviršijo iki tol egzistavusios žalos. Tai, kad pareiškėjas pasirinko ratlankius toliau eksploatuoti, nesukuria draudikui pareigos atlyginti išlaidas už dalis, kurios dar iki įvykio neatitiko saugumo ar techninių reikalavimų ir turėjo būti keičiamos.

Taigi, Lietuvos banko vertinimu, draudikas pagrįstai nustatė, kad dėl įvykio ratlankiams padaryta žala atitinka Taisyklių 130.2 papunktyje įtvirtintas sąlygas ir pagrįstai atsisakė mokėti draudimo išmoką už ratlankių keitimą. Nesant pagrindo tenkinti pareiškėjo draudikui keliamo reikalavimo atlyginti automobilio ratlankių keitimo išlaidas, jis atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis